

PROJEKTBEKRIVNINGSMALL

för ansökan i Vinnovas utlysning om

Testbäddar för samhällets utmaningar

Förberedelseprojekt

Verklighetslabbet Kronoberg

Verklighetslabbet Kronoberg

Sammanfattning av projektet

Den stora utmaningen för offentlig sektor idag är att leverera välfärdstjänster som hushåller med resurserna, håller takt med den tekniska utvecklingen och motsvarar kraven från befolkningen. I Verklighetslabbet, en testbädd för användardriven och offentlig innovation för framtida välfärd, kan region, kommuner, akademi, näringsliv och medborgare tillsammans skapa innovation för framtiden utifrån befolkningens verkliga behov.

Projektets potential

Behov och nytta

Ett välfärdssamhälle med bärighet i framtiden måste i högre grad än idag bjuda in till ett delat ansvar för att utveckla nya lösningar på gamla problem. Det betyder, att det krävs ett nytänkande omkring välfärdslösningarna, hur välfärden är organiserad och vilka aktörer som är indragna. Samspelet mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle kommer att vara mer centralt och mer betydelsefullt än någonsin.

Kronobergs län har sedan länge en väletablerad samverkansstruktur mellan offentliga aktörer samt Linnéuniversitetet. För att utveckla innovationskapaciteten finns, *enligt ovanstående resonemang*, ett behov av att utveckla samverkan med aktörer från näringsliv och framför allt civilsamhälle. Det saknas en arena, ett verklighetslab, där aktörerna tillsammans fokuserar på innovativa arbetssätt. Kronobergs län har, med sin begränsade storlek (8 kommuner, knappt 200 000 invånare) och goda samverkanskultur, goda förutsättningar för att skapa en testbädd med ett brett uppdrag. Samverkan bör ske på ett strukturerat sätt, bland annat genom att använda metoder för användardriven innovation med invånarens behov i centrum, såsom exempelvis tjänstedesign och nudging. Det vill säga att det innovativa arbetssättet är basen som kan användas av testare i hälso- och sjukvård, omsorg, skola, kollektivtrafik, landsbygdsutveckling m.m I testbädden ska region, kommuner, akademi, näringsliv och medborgare tillsammans skapa innovation för framtiden utifrån befolkningens verkliga behov. Tidigare arbete har visat att behovet av att ha innovativa arbetssätt i offentlig sektor som utgår från våra invånarens behov är stort, men svårt att få till i praktiken.

Med början i mars 2018 genomförs en förstudie, *Användardriven innovation för framtida välfärd*. Förstudien genomförs av Region Kronoberg och syftar till att utreda förutsättningar att gå vidare med en testbädd för användardriven innovation i Kronoberg samt att sprida kunskap och intresse för innovativa metoder och arbetssätt. Förstudien finansieras av regionala tillväxtmedel och avslutas 2018-11-30. Studien har påbörjat kunskapsinhämtning från andra regioner, kommuner och andra innovationsaktörer och kontaktskapande har inletts. Under arbetets gång har det blivit tydligt att det kräver mer tid och arbete för att förankra och landa i hur ett genomförande kan gå till bland annat med en fysisk testbädd, men också att det finns ett stort intresse hos samtliga aktörer. Dock behöver fler kontakter med ideella aktörer samt företag tas, då detta inte funnits utrymme för i förstudien. Vi har också sett att utvecklandet av en testbädd ligger helt i linje med de långsiktiga mål och prioriteringar som finns beskrivit i länets innovationsstrategi. För att komma vidare i processen krävs det framtagande av en modell som konkret beskriver testbädd som passar Kronobergs län.

Testbäddar för samhällets utmaningar – förberedelseprojekt 2018

Parallellt med det arbetet kommer ytterligare dialog och förankring behövas för att komma fram till möjligt genomförande.

Två styrdokument med tydlig koppling till Agenda 2030 finns i Kronobergs län; vår regionala utvecklingsstrategi Gröna Kronoberg samt Närmare Kronobergaren, en utvecklingsstrategi för hälso- och sjukvården. Specifikt i detta projekt ser vi att det finns en tydlig koppling till följande agenda 2030-mål:

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Jämställdhet

Ett Verklighetslab där invånarens behov ligger till grund för välfärdsutvecklingen skapar goda förutsättningar för att grupper, som i andra sammanhang har svårt att göra sin röst hörd, blir synliggjorda och lyssnade på. Det är av stor betydelse att det i utformningen av labbet finns en medvetenhet omkring olika gruppers olika förutsättningar till inflytande i samhället. Det är en utmaning för projektet att delar av offentlig sektor består av branscher som traditionellt sett är kvinnodominerade. I Kronobergs län är vård- och omsorgssektorn den andra största sektorn, där över 80 % av de som arbetar inom sektorn är kvinnor. Detta kan leda till en ojämn fördelning mellan könen när det gäller både de som kommer att ingå som resurser i labbet och de som kommer att delta som testare. För att möta ovan utmaningar kommer verklighetslabbet att utformas med fokus på olika gruppers förutsättningar till deltagande. Konkret kan detta exempelvis handla om att möjliggöra olika former för medverkan, att anpassa tiderna för aktiviteter, att använda nya kommunikationskanaler för att attrahera en bredd av individer och att skapa mötesplatser för grupper som vanligtvis inte möts.

Innovationsforskning visar att ett köns- och genusperspektiv i innovationsarbetet skapar bättre beslut och större kreativitet ("Innovation and gender", Vinnova 2011). Forskning visar också att en hållbar regional tillväxt kräver att regionala utvecklingsaktörer hittar nya vägar att identifiera behov, utforma lösningar och involvera olika målgrupper och intressenter (Malin Lindberg, Luleå Tekniska Högskola). Genom Verklighetslabbet vill vi förena innovation, hållbar tillväxt, jämställdhet och intersektionalitet för att skapa bättre lösningar inom offentlig sektor och bidra till det jämställdhetspolitiska målet, att *kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv*, samt jämställdhetsmålen i Agenda 2030.

Inför ett eventuellt genomförandeprojekt kommer både projektet och modellen för Verklighetslabbet att analyseras ur ett jämställdhets- och maktperspektiv. Ett Verklighetslab som utgår från invånarnas behov har ett tydligt uppdrag att uppmärksamma intersektionella perspektiv.

Förankring

Förstudien "Användardriven innovation för framtida välfärd" har som beskrivits ovan, genomförts och genomförs under del av 2018. Förstudien har tagit de första stegen i att testa och förankra grundidén om en testbädd, men arbetet behöver fortsätta. Hur Verklighetslabbet i Kronoberg skulle kunna se ut har presenterats och diskuterats med regionpolitiker, kommunpolitiker, tjänstepersoner inom kommun, hälso- och sjukvård och regional

Testbäddar för samhällets utmaningar – förberedelseprojekt 2018

utveckling, näringsliv, representanter för det innovationsstödjande systemet i Kronoberg, tex inkubatorn Företagsfabriken, Linnéuniversitetet (innovationsprogrammet, designprogrammet) mfl.

En testbädd där grunden är användardrivna metoder och arbetssätt och inte specifika välfärdsområden, leder till att flera samhällsområden kan dra nytta av testbädden. Gemensamt för tjänsterna är mottagaren – kronobergarna. Vi vill därför utnyttja vår litenhet och ha en öppen ansats, snarare än att begränsa oss till t ex hälso- och sjukvård.

Omvärldsanalys

I ovan nämnda förstudie har det inhämtats kunskap, erfarenheter och inspiration från ett flertal testbäddar, bland annat Experio Lab i Värmland, Helsingborgs kommun, Region Hovedstaden (Köpenhamn), Hilleröds kommun(Danmark), Innovationsloopen i Västerbotten m.m. Vi har även tittat på exempel från Alaska, Finland och Holland och vi kommer genomföra en ERFA under förstudien. Ytterligare omvärldsbevakning kommer ske fram till förstudiens slut. Målet är att samla tillräckligt med goda erfarenheter för att samla det i ett koncept för ett Verklighetslab i Kronoberg.

Vi har i dagsläget inte stött på någon testbädd som har exakt den breda ansats vi siktar emot. Kronobergs läns ringa storlek och goda samverkansklimate gör att denna ansats kan prövas här. Intresse för labbet har hittills visat sig från flera samhällssektorer och vår tes är att just korsbefruktandet kommer skapa innovationskraft i välfärdssektorn.

Spridning och upphandling

Avsikten är att sprida resultatet för detta projekt och konceptet Verklighetslabbet dels via de arenor som finns naturliga idag, dvs ledningsgrupper, nämnder, utskott i kommuner och region. Vi kommer även använda de nätverk i länet som finns kopplat till regional utveckling och forskning. Den största utmaning ligger i att engagera invånarna och skapa motivation för att vara med och utveckla välfärdstjänster.

Gällande upphandling är det svårt att i dagsläget förutse hur inköp av potentiella lösningar ska ske. Vi är dock som offentlig aktör bundna till LOU.

Aktörer

Aktörskonstellation

Vi vill engagera länets kommuner, Linnéuniversitetet, länets näringsliv, föreningar och andra nätverk i ideell sektorn samt det befintliga innovationsstödjande systemet.

Båda projektledarna är kvinnor och arbetar som utvecklingsledare respektive verksamhetsstrateg på Region Kronoberg, regional utvecklingsavdelningen, enheten för folkhälsa och social utveckling.

Referensgruppen för pågående förstudie kommer att följa med över i det fortsatta arbetet i förberedelseprojektet och kompletteras med relevanta personer under arbetets gång. Delar av referensgruppen kommer att övergå till att vara styrgrupp. Syftet med referensgruppen är att vara sk critical friend, men också att påbörja samarbeten.

I referensgruppen ingår i dagsläget; Agata Kosno-Uhlhorn, projektutvecklare/fd innovationssamordnare;, Lena Yngvesson, Verksamhetsutvecklare inom hälso-och sjukvård

Testbäddar för samhällets utmaningar – förberedelseprojekt 2018

samt Åsa Karlsson, kommunikationsstrateg från Region Kronoberg.

	Andel i %
hur stor andel av projektarbetet som förväntas utföras av kvinnor?	70
○ hur stor andel av antalet personer som arbetar i projektet som är kvinnor?	100
○ hur stor andel av antalet personer i beslutsfattande positioner i projektet (arbetspaketledare, styrgrupp) som är kvinnor?	100

Genomförande

Organisation och styrning

Målet med projektet är konkretisera, förankra och förbereda för ett Verklighetslab i Kronoberg. Vi ska precisera vad det ska innehålla, arbetssätt och metoder, skapa intresse bland testare och förbereda inför erforderliga beslut.

Styrgrupp kommer bestå av: Christel Gustavsson, regional utvecklingsdirektör; Ingeborg Franzen, utvecklingsdirektör inom hälso- och sjukvård; Annika Magnerot, verksamhetschef för folkhälsa och social utveckling. Samtliga från Region Kronoberg. Styrgruppens roll blir att säkerställa projektets framskridande och förankra arbetet i ledning och styrning inom organisationer.

Jämställdhetsintegrering

Utformningen av verklighetslabbet måste ge förutsättningar för att olika grupper i samhället har möjlighet att delta. Dessa tankar kommer att integreras i kommunikationen kring projektet. Jämställdhet och normkritik kommer in som ett krav i upphandling av externa konsulter som ska bidra i arbetet.

Aktiviteter, budget och förväntat resultat

Förberedelseprojektet för Verklighetslabbet Kronoberg kommer att skapas utifrån all kunskap som samlats in i förstudien. Detta kräver tid från projektledare, styrgrupp och referensgrupp. Vi tänker sedan förankra och sprida detta koncept för att se vilket stöd som finns för att gå vidare hos olika aktörer. Detta kommer ske genom enskilda möten, presentationer inför grupper på olika arenor samt i beslutsfattande organ på olika nivåer. Detta kräver projektledartid samt resor och lokaler.

Vi kommer troligtvis behöva skruva på konceptet allt eftersom vi har dialog med aktörer. Detta kan även ske mer organiserat och medvetet i t ex workshops. Syftet med detta är att skapa engagemang och medverkan. Detta kräver projektledartid samt resor och lokaler.

Vi kommer arbeta med att knyta kontakter nationellt och ev internationellt för att lära mer av andras framgångar och misstag. Detta kräver projektledartid och resor.

Testbäddar för samhällets utmaningar – förberedelseprojekt 2018

Resultatet vi väntar oss efter genomfört förberedelseprojekt är en tydlig modell för Verklighetslabbet Kronoberg som är väl förankrat och redo för att tas beslut om genomförande eller ej.

Total budget för ansökta medel: **499 854 kr**

Aktivitet 1

Aktivitetens titel: Projektledning - Skapa/förstärka relationer med innovationsstödjande aktörer, ideell sektor, företag andra ev samarbetsaktörer. Denna post inkluderar även samtlig projektledning för att möjliggöra aktiviteterna nedan, förankring av Verklighetslabbet samt redovisning och samtliga kontakter med finansiär.

Beskrivning: Fysiska och digitala träffar med aktörer

Budget: 32 veckor å 60% projektledning (375.854 kr), resor (9.000kr)

Ansvarig: Projektledare

Deltagare: Projektledare, aktörer som identifierats under förstudien.

Mål/Förväntat resultat: Kartläggning av aktörer med innovationsförmåga inom Kronobergs län och deras ev framtida roll i Verklighetslabbet. Upparbetade relationer med aktörer för att möjliggöra genomförande efter förberedelseprojektets slut.

Startdatum: 181201

Slutdatum: 190831

Aktivitet 2

Aktivitetens titel: Workshop

Beskrivning: *Workshop med ett urval av aktörer för att identifiera behov och förväntningar på nyttan av ett verklighetslabb ur olika aktörers perspektiv.*

Budget: Workshop (15.000)

Ansvarig: Projektledare

Deltagare: Workshopsledare, representanter för offentliga aktörer, näringsliv, akademi samt civilsamhälle. Ca 30 personer.

Förväntat resultat: Ökad förankring av idén om Verklighetslabbet. Få en bild av hur stort behovet är för Verklighetslabb och om det finns större/mindre behov och engagemang inom vissa grupper. Detta för att få en fingervisning om var vi ska börja med genomförandet och eventuell inledande test i liten skala

Startdatum: 190128

Slutdatum: 190215

Aktivitet 3

Aktivitetens titel: Sammanställning och presentation

Beskrivning: Kunskapsammansättning samt sammanställning av material som framkommit under förstudien samt workshop, skapa en kommunikationsstrategi för vidare kommunikation av resultat

Budget: Konsultkostnad (80.000 kr)

Ansvarig: Projektledare

Deltagare: Konsult, kommunikatör

Mål/ Förväntat resultat: Att få fram en sammanställning av och visa på behovet av ett Verklighetslab i Kronoberg

Startdatum: 190301

Slutdatum: 190401

Aktivitet 4

Aktivitetens titel: Jämställdhetsanalys

Beskrivning: Analys av verklighetslabbet ur jämställdhets och maktperspektiv inför ev genomförandeprojekt

Budget: Jämställdhetssamordnare 40 timmar (20.000),

Ansvarig: Projektledare

Deltagare: Jämställdhetssamordnare

Mål/ Förväntat resultat: Att klargöra vilka jämställdhetsaspekter (genus- och intersektionellt perspektiv) som finns kopplat till projektets problemområde eller lösningar som är viktiga att ta hänsyn till i genomförandet och på vilket sätt utformningen av Verklighetslabbet kan skapa möjlighet för olika samhällsgruppers deltagande.

Startdatum: 190401

Slutdatum: 190501